

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta pedagogická

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Ozvláštněné portréty přátel

Praktická práce

Sára Škvareninová

Vizuální kultura se zaměřením na vzdělávání

Vedoucí práce: MgA. et Mgr. Stanislav Poláček

Plzeň 2016

Anotace

Cílem této práce bylo zhotovit 7 obrazů, o rozměrech přibližně 100x 70 cm na téma “Ozvláštněné portréty přátel“. Použitou technikou je malba akrylovými barvami na sololitové desky.

Obrazy jsou zaměřené na vystižení vztahu mezi autorkou a portrétovanou osobou nahlíženo skrze její osobitý způsob vnímání a zobrazování. Důležité pro ni bylo také vystihnout povahu, zájmy nebo prostředí portrétovaných osob. Jedná se o pokus v symbolech, barvách, nenápadných detailech i výrazech obličejů vytvořit co nejkompexnější odraz reality, takové, jakou ji vnímá autorka.

V teoretické části je popisován proces tvorby a uvažování, který vedl k vytvoření konečných sedmi obrazům. Dále jsou v této práci popsány jednotlivé obrazy do detailu.

Abstract

A target of my Bachelor Thesis was a creation of 7 pictures of the size approximately 100x70 cm on the topic “Ozvláštněné portréty přátel” (Portraits of my friends). The used paint method is painting with acrylic colors on hardboards.

The pictures express relationship between authoress and painted persons through her personal way of perception and imagination. It was important for her to capture and express the personality, interests or ambience of the portrayed persons. Thanks to colors, symbols or inconspicuous details and facial expressions, she tried to create the most complex image of her friends and show her relationship to them and how she sees them.

The theoretical part is targeted on process of creation and thinking that leaded at the final shape of her seven pictures and these are characterized in depth then.

P r o h l a š u j i,

že jsem tuto bakalářskou práci vypracovala zcela samostatně a veškeré použité zdroje a další podkladové materiály uvádím v seznamu použitých zdrojů.

.....
Sára Škvareninová

Ráda bych poděkovala vedoucímu mé bakalářské práce, panu MgA. et Mgr. Stanislavu Poláčkovi, za jeho předvídavost ohledně mého způsobu tvorby a následující toleranci již očekávaných změn cílů mé práce ze strany mé osoby. Jsem vděčná za jeho individuální přístup, volnost, kterou mi v tvorbě dal i za cenné rady a připomínky. Dále bych ráda poděkovala mému příteli Richardovi, mému otci a dědečkovi, Tomášům Škvareninům, za jejich ochotu vytvořit k mým obrazům krásné rámy. Za trpělivost, soucit a sdílení radostí z nalezení cest pro mé štětce, bych chtěla poděkovat Lence Pokorné a Evě Hlavaté. Samozřejmě děkuji všem portrétovaným, za jejich účast v mém životě, díky které vznikli tyto obrazy, ilustrace z mého života. Děkuji.

Obsah

Anotace	2
Abstract.....	2
Úvod.....	7
1 Průběh práce	8
1.1 Výběr techniky	8
1.2 Výběr portrétovaných osob	9
1.3 Prvotní vize	10
1.4 Konečná fáze.....	11
2 Popis obrazů	13
2.1 Lenka – Sfinga	13
2.1.1 V údolí pyramid	13
2.1.2 Sfinga umí vytáhnout dráčky, ale škrábe?	14
2.1.3 Hádankářka Sfinga.....	14
2.1.4 Sfinga v taláru	15
2.1.5 Kočičí elegance, vidění ve tmě a líbající se Luny	15
2.1.6 Moje maličkost	16
2.1.7 Barevnost	16
2.2 Jacob – Kobunitní slezina	16
2.2.1 Ploutev	16
2.2.2 Proč slezina?	17
2.2.3 Od hlavy až po ploutev	17
2.2.4 Spisovatel.....	18
2.2.5 Přítomní na dýchánku	18
2.2.6 Místo konání	19

2.3	Barbara – Jednorožec s přikouzleným druhým rohem.....	19
2.3.1	Sladkost a jednorožec	20
2.3.2	Hra na královnu	20
2.3.3	Kdo věsí spodní prádlo na strom?.....	21
2.3.4	To je vtip?	21
2.3.5	Kočka s lidskou tváří	22
2.4	Richard – Probuzení do snu	22
2.4.1	Inspirace.....	22
2.4.2	A co báje o Richardovi?.....	23
2.4.3	Sny a hudba, která je vidět.....	24
2.5	Jan – První láska.....	25
2.5.1	Úplně jiné struny.....	26
2.5.2	Oceán medúz.....	26
2.5.3	Dřevo a oheň.....	27
2.6	Tomáš – Namaluj mě jako ty francouzské dívky.....	27
2.6.1	Inspirace v Titaniku	27
2.6.2	Obraz v obraze	28
2.7	Gumdal Klič – Univerzální víla	29
2.7.1	Kenovo “ tajemství“	30
2.7.2	Kde jsem já?.....	31
3	Závěr.....	32
4	Seznam použitých zdrojů	33
5	Klíčová slova	34
6	Obrazová příloha	36

Úvod

Mým úkolem bylo zhotovit 7 obrazů, které budou mít míry podobné rozměru 100 x 70 cm. Technika, kterou jsem použila, je malba akrylovými barvami na sololit. Téma mohlo být zvoleno individuálně. V mém případě bylo schváleno téma s názvem "Ozvláštěné portréty přátel".

Druhým úkolem, pro mne velmi významným, abych měla potřebnou motivaci a energii k tvorbě zadaných obrazů, bylo vyjádření díky a radosti z existence portrétovaných osob, které mým životem porůznu procházejí, nebo jsou stále přítomny. Díla mají být konstatováním a úctou k prosté realitě mých dnů strávených s těmito lidmi. Obrazy se mohou zdát přikrášlené, jsem však toho názoru, že se mi naopak ani zdaleka nepodařilo patřičně vystihnout nádheru, kterou jsem, díky bohu, stále obklopována.

Téma s názvem "Ozvláštěné portréty přátel" se mi jeví k mému způsobu tvorby a vnímání okolí jako velmi přílehavé. Ráda maluji portréty bytostí, které se mi líbí a ještě lákavější mi připadalo malovat osoby, které jsou mi blízké. Název tématu se tedy stal mou motivací věnovat do obrazů víc než jen kopii toho, co vidím očima. Velký formát zadané práce mi umožnil pracovat výrazněji s kompozicí a barvou ve velkých plochách. Jelikož jsem zvyklá malovat na menší formáty, práce se staly kombinací mého návyku malovat drobné detaily a zcela nového způsobu, jak se vypořádat se zatím nepoznanými rozměry. Obrazy se nevěnují pouze holému zobrazení portrétovaného, ale snaží se zachytit též prostředí a náladu související s portrétovanou osobou prostřednictvím zakomponovaných detailů. Mou snahou bylo, aby každý tah štětce měl jasný, nebo skrytý význam. Tento záměr z obrazů učinil možná více ilustrace mých blízkých, než jejich portréty. Všechny obrazy mají snovou atmosféru a všechny podhalují nějaký krásný příběh.

1 Průběh práce

Na počátku mé práce bylo množství skic a sbírání jednotlivých nápadů pro vytvoření atmosféry každého jednoho portrétu. Následovala práce přenesení portrétu na zadaný formát sololitové desky, doplnění detailů a jejich dokomponování, tak aby celková nálada každého portrétu odpovídala mé představě. Celý tento proces byl velmi náročný na čas, některé portréty vznikaly opravdu po nepřetržité několikahodinové práci. Ovšem, je to způsob, jakým ze sebe dostávám nejlepší výsledky.

1.1 Výběr techniky

Zvolila jsem si malbu akrylovými barvami na sololit. Tuto techniku jsem si vybrala, jelikož je mi nejbližší. Tento fakt mi dovoľoval zaměřovat se při tvorbě na obsah obrazů.

Obrazy jsem nanesla všechny na hrubou stranu sololitové desky. Chtěla jsem tím docílit vizuálního efektu, kterým by obrazy připomínaly malbu na plátně. Sololit jsem vždy první zjemnila smirkovým papírem, poté jsem po celé ploše nanesla první podkladovou, vrstvu barvy a tu jsem po uschnutí zjemnila také. Podkladová vrstva se skládala vždy z bílého latexu, do kterého jsem přimíchávala v různé intenzitě další akrylové barvy, podle toho, v jakém množství jsem předpokládala, že budou na obraze zastoupeny.

Nejširší štětec, který jsem použila je široký 4,5 centimetru. Využila jsem ho především na zmíněný podklad, ale také v situacích, kdy jsem potřebovala vytvořit jednodušší velké plochy. Ty jsem pak ve většině případů obohatila o drobné detaily, na které jsem samozřejmě použila menší štětce. Častěji než kulaté jsem používala štětce ploché. To proto, že se s nimi snáze ovládá šířka tahu i intenzita přenesení barvy ze štětce na sololitovou desku. Na opravdu drobné práce, jakými je například malba očí, preferuji štětce kulaté. Nejraději mám svůj tenoučký kulatý štětec od firmy Milan, jehož velikost je označena dvěma nulami, je tedy opravdu titěrný. Ocenila jsem

při tvorbě detailů ale i plochý štětec s jednou nulou. Barvy jsem na štětce nabírala z provizorní palety, kterou jsem si udělala z čtvercového zrcadla, jehož strany mají 23 centimetrů.

K barvám bych mohla říct to, že až na bílou jsou všechny barvy akrylové a jsou značky Cadence. Jejich sedmdesáti mililitrové lahvičky vypadaly, na první pohled jako nedostačující co se týkalo množství (pestrost odstínů je bohatá), ale vystačily mi dokonale. Celkem jsem si na bakalářské obrazy pořídila jedenáct tubiček různých barev, podle vlastních preferencí, ale i s ohledem na základní spektrum barev.

1.2 Výběr portrétovaných osob

Původně jsem přistupovala k bakalářské práci jako k revoluci v mém způsobu plnění povinností. Má „daily routine“ byla tehdy docela jiná než dnes. Byla jsem obklopená mnoha kamarády a neměla jsem příliš pojem, kdo je pro mne opravdu důležitý. Lehkomyslně jsem si užívala tuto hojnost. I v kontextu s bakalářskou prací jsem tedy měla pocit, že mám velký výběr možných portrétovaných osob a že malovat chci všechny. Pravdou však je, jak zjišťuji při zpětném pohledu, že jedním z důvodů, proč jsem s prací nezačala dřív, je nedostatečný zájem o portrétování lidí, jejichž přítomnost mne sice těšila, ale nebyla nijak klíčová. Jsem si jistá, že respekt vzbuzoval zejména fakt práce na velkém formátu. Obrazy tak veliké, jako jsem ještě namalovala, znamenají mnoho času, mnoho přemýšlení, mnoho vložené části mne samotné a to jsem dokázala věnovat jen některým vyvolených.

Jednoho dne jsem se naprosto utvrdila v myšlence, která kroužila nenápadně okolo už dávno předtím. „*Chci malovat pouze opravdu důležité osoby.*“ Tento přístup měl však efekt spočívající v tom, že ze spousty potencionálních portrétovaných osob se počet snížil na tři skutečně důležité a chtěné portréty. Stálá přítelkyně Lenka, vzdalující se přítel Jacob a právě vysluněný přítel Richard. S důležitostí osob na obrazech začala růst také osobní zainteresovanost, která začala nabourávat celý původní a již rozmyšlený koncept série portrétů.

1.3 Prvotní vize

Původní myšlenka byla řídit se téměř pouze vzhledem, nebo jedním prvkem chování, který by mi na dané osobě připomínal nějakou konkrétní mytickou bytost, fantastického tvora, kousek pohádkové říše jemnohmotna. Tento způsob zpracování tématu *Ozvláštněné portréty přátel* mi však najednou začal připadat velmi prázdný, ačkoliv pro jiné lidi by takové obrazy mohly být vizuálně zajímavé.

Na počátku byl pokus o portréty, které budou vypadat velmi klasicky. Představte si takového lesního kamenožrouta, jak se vynořuje z renesančního šerosvitu, který je jako od Carravaglia a obraz má navíc zlatý zdobný rám (Ano, mám i takového kamaráda). Možná si lépe představíte elfskou královnu s korunou ze skelných pramíneků pryskyřice stromů, převrácených směrem vzhůru. Tak bych namalovala svou sestru *Barbaru*. Velmi dobře by v tomto provedení mohl vypadat *Jacob* jako mořan vynořující se nad korálovým útesem.

Jiná verze původního plánu bylo propojení dvou realit. Záměrem bylo obrazy vizuálně rozdělit na části, z nichž některé by portrétovaného zobrazovaly tak, jak vypadá v této realitě a jiné by odhalovali jeho dvojče z jemnohmotných sfér. Pro představu opět uvedu pár příkladů. Kdybych například plátno rozdělila vodorovně téměř na půl, mohl by na něm být kentaur s tváří *Macka* v onošené mikině s miskou cereálií v jedné ruce a s krabicí od mléka v druhé. Při jiném rozvržení, s jiným motivem by mohl vzniknout kupříkladu faun s dredy, který by měl jednu končetinu lidskou, s teniskou a v batikovaných černých džínách. Zády a jedním kopýtkem by byl opřený o strom, a zamyšleně by se díval do knihy *Mopovým* štířím pohledem. Ohnivý pohled *Veroniggy* podpořen rozvášněnými vlasy z hadů, jaké měla mytická Medusa, by také mohl jako obraz vypadat zajímavě.

Nyní, když o těchto nápadech píší, se mi zdají překvapivě lákavé. Možná je to tak proto, že už se nebojím velkých formátů a stále ze mě nevyrchal pocit, že jsem v exaktickém maratonu tvoření. Zvláštní stav, kdy mi připadá, že každý jiný čas, než ten u stojanu, je jen malá pauza od štětce, ke kterému se brzy musím vrátit. Částečně je to obrovská radost a částečně je to velmi vyčerpávající.

1.4 Konečná fáze

V této části práce bych ráda popsala, jak v konečné verzi má bakalářská práce vypadá, a popíši, jak jsem k jednotlivým finálním portrétům dospěla.

Výše uvedený zvrát s touhou malovat jen důležité osoby přinesl také jednu z významných fází v mé tvorbě i mimo rámec bakalářské práce. Tímto zvratem bylo poznání, že mohu a chci malovat něco úplně jiného než doposud. V některých fázích jsem dokonce měla chuť namalovat abstraktní obrazy. Zaujaly mne barvy sami o sobě, zjistila jsem, že jim začínám rozumět. Ve skutečnosti, než jsem začala malovat bakalářské obrazy, chtěla jsem si udělat vzorníky, kde bych míchala barvy, abych náhodou přímo na obraze nepoužila nechuť vzbuzující směsici.

Chvilkové zaujetí abstrakcí bylo asi tím nejvzdálenějším od zadaného tématu, čím jsem v průběhu práce prošla. Nastaly ale i jiné limitující momenty. Například jsem si z *Ozvláštněných portrétů přátel* nenápadně začala dělat *Deník důležitých momentů Sáry Škvareninové*. V této fázi však vznikla idea, která mne ještě několik dalších krůčků ke konečné fázi držela na uzdě. Byla to časová osa, která mi připadala najednou velmi podstatná.

Takzvaný *Deník důležitých momentů Sáry Škvareninové* začínal obrazem, který přetrval až do finální verse *sedmičky vyvolených*. Byl jím obraz, který znázorňuje mé první opravdové setkání s láskou k druhému pohlaví. Uvádím jej, jelikož se stal začátkem osy. Více k tomuto obrazu napíši v kapitole, která je tomuto portrétu věnována.

Druhým obrazem bylo *První setkání s mořanem*, jehož obdoba je také stále na seznamu. Následující obraz svým motivem již však nekorespondoval s opravdovým názvem mé práce. Měl znázorňovat, jak jsem se na vlastní kůži (duši) setkala, ač jen okrajově, s mystikou. Byla jsem na něm jen já a spousta motivů, ale žádný přítel. Jiný obraz z této možné série, který byl rušícím prvkem, bylo dílo s názvem *Vyhnání z ráje*. Na tento nápad jsem byla mimořádně pyšná, ovšem také nezapadal do konceptu. Obraz by totiž zachycoval geniálním způsobem událost spojující 3 osoby, Richarda, Jacoba a mne, čímž by se ale vzdaloval námětem portrétní tvorbě. Ve stručnosti - na pozadí

by byl Jacob. Na znamení, že ovládá svůj prostor, by vyrůstal z koruny stromu a vlasy by mu splývaly s mraky. Bůh ve své bublině. Gestem ruky i pohledem by mne vyháněl ze svého“ráje“. A já bych odcházela s jablkem poznání, s Richardem, který by měl z hlavy stopku a lístek. Poznáním je, na první pohled paradoxně, svoboda, ale přesně tu by měla láska přinášet.

Když jsem tedy tyto dva náměty, které neseděly do kontextu, vyřadila, musela jsem je samozřejmě nahradit jinými obrazy. V tuto chvíli nastal problém. Díky časové ose a nutnosti příběhové návaznosti některé vybrané portrétované osoby neměly své místo.

Záchranou z tohoto koloběhu strastí a radostí mi byl vedoucí mé bakalářské práce, pan MgA. et Mgr. Poláček, když se vyjádřil tak, že mé návrhy na obrazy jsou nezvykle suché. Doporučil mi přestat se držet skic a uvolnit se. Tato slova zněla jako cvaknutí otočení klíčkem, při odemykání pout. Pravidla, která jsem se sama snažila vytvořit, abych na nich postavila svou práci, jsem přestala vnímat jako tak důležitá a až na jedno jediné jsem všechna opustila.

Tím posledním pravidlem, které z obrazů (kromě zlatých ráků) dělá soubor, jsem já. Na každém portrétu přítele jsem namalovala také autoportrét, který divákovi pomáhá dotvářet si představu o mém vztahu s portrétovanou osobou. Myslím ale, že mohu říct, že se mi podařilo svou maličkost vhodně zakomponovat do každého obrazu tak, že tam má své podstatné a nesmazatelné místo.

2 Popis obrazů

Na následujících řádcích se budu postupně věnovat každému obrazu zvlášť. Shrnu vztah a příběh, který s danou osobou sdílím, čímž zároveň objasním, proč který obraz vypadá tak, jak vypadá. Zmíním vědomé inspirační zdroje a prozradím významy předmětů či míst na obrazech.

O technické stránce zpracování mých obrazů se již budu zmiňovat pouze okrajově, jelikož, jak jsem již vysvětlila výše, v mých obrazech významově naprosto dominuje obsah.

2.1 Lenka – Sfinga

Tento obraz je prvním, který jsem namalovala. Tento výjev, Lenka jako impozantní sfinga s elegantním kloboukem oděná do extravagantních látek se secesním vzorem, se mi v mysli objevil téměř tak, jak jsem ho nakonec i namalovala. Lenčin portrét je pro mne zajímavý a neobvyklý v tom, že jsem nad ním téměř nemusela bloumat. Nápad přišel sám od sebe a již od jeho vyplutí na hladinu mé mysli mi připadá velmi dobrý.

Starořecká sfinx byla mytickým tvorem s tělem lva, křídly dravce, hadím ocasem a hlavou krásné ženy. I v novodobém pojetí si stále uchovává symboliku tajemství a v moderním umění představuje symbol záhadnosti ženy. Do řecké mytologie se sfinx dostala ze starověkého Egypta, kde dodnes stojí Velká sfinga zahalená tajemstvím. Podle prastarých tradic Sfinga odměřuje lidské věky. Pokud člověk včas pochopí její hádanku a správně si na ni neodpoví, pak mu bude vyměřen další dlouhý věk k životu zde na zemi.¹

2.1.1 V údolí pyramid

Lenčina sfingovitost z mého pohledu spočívá hned v několika skutečnostech. Jednou z nich je, že jí obvykle najdu na stejném místě. Lenka žije ve městě,

---

¹Mýty a skutečnost. [online]. 2013. Copyright Pavel Matušinský. [cit. 2016-06-07]. Dostupné z: <http://www.myty.cz/view.php?cislocianku=2013010003>.

odkud pocházím, a vždy když přijedu domů, setkám se s ní. Podle egyptské tradice střeží Velká Sfinga *místo Počátku času* a vždy ji najdete v údolí pyramid. Prostor, ve kterém se nachází, je magický. Připadá mi, že Lenka nevědomky udržuje kouzlo Kynšperka. Z mého pohledu je důležitou osobností pro malé město, ačkoliv většina jeho obyvatel pravděpodobně nemá tušení o její existenci.

Také je pravda, že mi v Kynšperku čas plyne jinak, rychle ale zároveň jako bych byla ve snu.

2.1.2 *Sfinga umí vytáhnout dráčky, ale škrábe?*

První dojem, který ve mně Lenka vzbudila, byl dojem připomínající Sfingu, která si s Vámi hraje. Lenka na mě byla velmi milá, což mi ale připadalo jako podivná léčka, jelikož když nehovořila k mé osobě, vzbuzoval paralyzující respekt, ba i hrůzu. Vlídna slova z jejích úst jsem při našem prvním setkání považovala za masku. Pravdou je však opak a vražedné vyzařování je pravděpodobně deformací z profese – Lenka je soudkyně. Lenčina hřejivá společnost a dobré srdce však nenechaly dlouho čekat na prozření, že mám tu čest s opravdu unikátní bytostí. Jakmile jsem Lenku poznala lépe, žasla jsem, jak je láskyplná a až nadpřirozeně svá. Jak pravdivá jev každém úsměvu, milé i moudré větě, a především v neutuchajícím zájmu o všechny své blízké. Lenky si velice vážím a mám ji neuvěřitelně ráda. Je pro mě tím typem přítele, ke kterému chovám, ze svého repertoáru různosti citů, úplně jedinečnou náklonnost. Obdivuji také její kočkovitou schopnost být naprosto svým pánem.

2.1.3 *Hádankářka Sfinga*

Lenka je velmi moudrá a z mého pohledu má odpověď snad na každou otázku. Člověk, který zná odpovědi a souvislosti, může přeci vymýšlet hádanky. Plést své přátelé je Lenčina oblíbená kratochvíle, skoro by se dala nazvat její zájmovou činností. Obvykle když zjistíte, že Vás zkouší, už je pozdě a koupete se v jejím typickém, soucitno-potěšeném smíchu. Zkouší a vyzývá pravděpodobně i sama sebe. Jak věrohodně dokáže vykreslit své fikce, které se Vám snaží improvizovaně naimplantovat do hlavy. A bude to dělat tak dlouho, dokud Vám nedojde, že jste právě

uvěřili absolutní nemožnosti. Je trpělivá, uděláte jí radost, když se Vám rozsvítí až třeba za týden. Skutečná Lenka je sice možná vážně ta, co si jako Ivica hraje se svou kořistí, pravdou ale také je, že hra nikdy neskončí námi na talíři a jejím plným žaludkem. Lenka má jen osobitý, mile škodolibý smysl pro humor.

2.1.4 *Sfinga v taláru*

Lenčíným povoláním je soudce. Což je také velmi příhodné. Sfinga odměřuje lidské věky. Pokud ze setkání s ní vyjdete úspěšně, bude Vám vyměřen další dlouhý věk života na Zemi. V případě, že se poselstvím Sfingy nepoučíte (nebo dokonce Velkou sfingu zničíte), Váš věk zde na zemi záhy skončí. Sfinga je svým způsobem soudcem celého lidstva.

2.1.5 *Kočí elegance, vidění ve tmě a líbající se Luny*

Na obraze jsem Lence namalovala elegantní klobouk. Tento módní doplněk k ní zkrátka patří. Podtrhuje jednu z jejích vlastností, kterou je konstantní špetka elegance. Někdy si trochu přisolí, někdy naopak, ale i přes stavy překypující energie, bude Lenka stále díky kombinaci elegance, živosti i éteričnosti, kterou v sobě mísí, nejvíce připomínat kočí manýristku, která se sebejistě s úsměvem prochází po okraji vany.

Na zmíněný klobouk jsem Lence namalovala třetí oko. To vypovídá o její zvláštní schopnosti vidět více, než jí osvětlím slovy či gesty. Alespoň z mého pohledu dokáže abnormálně rozumět lidem, ať jsou to jakékoli osobnosti. Tento fakt symbolizují i líbající se měsíce. Luny v milostném spojení jsou výrazem pro naše časté téma, kterým jsou city. Má Sfinga rozumí srdečným záležitostem. Pravděpodobně to zní jako kliše, možná si představíte kamarádky rozebírající své vztahy. S Lenkou mám ale pocit, jako by se mnou na půl opravdu pila kakao u jednoho stolu a všemu bedlivě naslouchala, napůl ale jako by duchem poletovala jakousi astrální knihovnou, odkud pak až jasnovidně projevuje porozumění čemukoliv a komukoliv.

2.1.6 *Moje maličkost*

Samu sebe jsem na obraze se Sfingou namalovala vyhřívající se v jejím náručí. Případá mi to vtipné, vypadá to totiž, jako bych si ochočila bytost (Sfingu), která zabíjí za špatné slovo. Skutečnost je jen taková, že se mi dostalo toho privilegia jí poznat, nedovolím si říct jak moc. Poznat a zjistit, jak dobrým je přítelem.

2.1.7 *Barevnost*

Barvy i vzory na látkách jsem volila spontánně. Barvy považuji za něco tak abstraktního, že jim převážně nechávám volnost. Řeší je většinou mé podvědomí a já mu již důvěřuji, že vybere správně. Svou vědomou myslí se zaměřuji na realistické detaily, kterými často nechci vystihnout pouze to, čím fakticky jsou. Největší skupinou detailů na obraze je noční obloha na pozadí, kterou jsem jako tapetu povzorovala hvězdičkami. Výrazné hvězdy jsou znázorněním Lenčiny jiskřící povahy, milých překvapení a záchvěvů radosti, které umí předat lidem svou přítomností.

Ačkoliv jsem nebe nabarvila do fialova především z estetických důvodů, ani význam této krásné barvy není nekompatibilní s obsahem obrazu. Fialová je barvou duchovna a spirituality. Lenka o těchto záležitostech příliš nemluví a nevěnuje jim pozornost, ale přirozeně jim rozumí.

2.2 *Jacob – Kobunitní slezina*

(Pojem Kobunitní slezina vychází ze zkratky Jacobova jména, kterou je Koba a slovo slezina je synonymem pro sešlost.)

Jakobův portrét rozhodně nemohl chybět v mé bakalářské práci. Troufám si tvrdit, že Jacob je kamarádem, se kterým si nejvíce rozumíme.

2.2.1 *Ploutev*

Na obraze jsem Jacoba namalovala jako ploutvonožce, obyvatele vody. O tom, že bude na obrázcích vypadat přirozeně s modrou pletí a ploutví jsem se přesvědčila velmi brzy po našem střetnutí. Zprvu neohrabaná konverzace se proměnila v počátek

našeho přátelství ve chvíli, kdy chtěl Jacob vidět některé z mých kresebných prací. Upoutala ho skica v mém školním sešitě. Byl na ní mořan. Jacob se na mě zahleděl vážným, hlubokým pohledem a pravil: *Ty vidíš mořany stejně jako já.* Tento zážitek je pro mě dnes krásnou vzpomínkou. Začalo mi tehdy totiž docházet, že kučeravý podivín, sedící naproti mě, bude asi první a možná jediný člověk v mém životě, který mi bude tolik rozumět, a já jemu.

2.2.2 Proč slezina?

Na Jacobově obraze je zobrazen náš typický čajový dýchánek. Zvolila jsem tento motiv, jelikož ho považuji za vizuálně zajímavý a zároveň mi dovoľoval nezacházet příliš do hloubky a zbytečně tak neodhalovat osobní duševní procesy, které naše přátelství činí tak zásadním.

2.2.3 Od hlavy až po ploutev

Ústřední postavou na obraze je samozřejmě Jacob. Ačkoliv je tento obraz ze všech sedmi nejzaplňnější různými výjevy, stále je to především portrét jedné osoby. Jacoba jsem namalovala s mořanským tělem, protože mi to připadá naprosto přirozené. Ztvárnila jsem ho takového, jaký je. Zobrazila jsem jen jinou realitu. Tu realitu, která patří na mé obrazy. Ta skutečnost, co mu dala nohy, již existuje sama o sobě a dle mého názoru nepotřebuje být mnou zvěčněná jinak.

Vlasy má Jacob na obraze z korálů a řas, které jsou parafrází na hustou kučeravou kštici tmavých vlasů, která jeho tvář běžně obklopuje. S jeho ploutví jsem se inspirovala u běluh a sladkovodních delfínů. Samozřejmě na obraze Jacob nemá obočí. Jedná se jen o kožní oblouk, díky kterému vypadá více lidsky. Obočí slouží k zastavování stékající vody a nic takového mořan nepotřebuje. Jacobově pleti jsem dala tyrkysový nádech, jelikož je to barva, kterou preferuje snad v každé situaci. Nepatrná kropenatost na tváři, rukou i ploutvi mořana svědčí o pravděpodobnosti jeho původu z nějakého korálového útesu, kde by se s takovým zbarvením mohl dobře skrýt (v té jiné realitě).

2.2.4 *Spisovatel*

Tvor, který se hřeje v Jacobově náručí, se jmenuje Ikris. Mezi ním a portrétovaným není rozdíl, až na fyzickou oddělenost, jsou totéž. Díky tomu není k podivu, že Irkis svírá brk, kterým Jacob (i ten lidský), píše svou knihu. Mořanův zamyšlený pohled věnovaný prvním řádkům může navozovat dojem, že ho bavící se společnost okolo nezajímá. Není tomu tak. Jacob se rád obklopuje svými přáteli. Jsou mu největší inspirací a jsou také hlavními postavami v jeho spisovatelském počínu, jehož příběh se odehrává v prostředí, kterému dodávají věrohodnost také Jacobovy vědomosti ze všech možných oborů, jako je například biologie, herbologie, historie, mytologie, astronomie či akvaristika. Kniha na obraze tedy znázorňuje skutečný spis, který Jacob píše. Zároveň je však svazek symbolem pro sečtělou, vědomostní i moudrost portrétovaného.

2.2.5 *Přítomní na dýchánku*

Po Jacobově levém boku sedí zády k divákovi *Karel*. Pro zasvěcené je pro Karla pruhovaný klobouk již typickým poznávacím znamením. Karel má velmi specifický, jemný a vkusný smysl pro humor. Svými vtipnými poznámkami právě nadnáší atmosféru na obraze i přes to, že mu není vidět do tváře.

Naproti Karlovi jsem namalovala samu sebe. Myslím, že pohled, který mu věnuji, je zase typický pro mě. Také vlasy spletené do dvou drdolů plných květin byli jeden čas velmi běžnou ozdobou mé hlavy. Špičaté uši jsem nikdy nevlastnila, ale dají se chápat stejně jako Jacobova ploutev. Jako já vím, že on je z moře, stejně tak on zachycuje mou lesní podstatu v jednom ze jmen, které mi dává a tím je prosté druhové zařazení - „skřítka“.

Dalším typickým prvkem našeho vztahu, který jsem na obraze zachytila, je má ruka v Jacobových vlasech. Bývá v nich obvykle v situacích, kdy on píše, hraje na nějaký hudební nástroj nebo hovoří o Atlantidě a já zrovna nemaluji, nekrájím zeleninu, nehladím kocoura Beae, ani netančím.

Mezi mnou a Karlem se ve vzduchu vznáší *Puk*. Drobný skřítek, kterého Jacob ušil v dětství a kterého mi věnoval, když jsem u něj byla poprvé na návštěvě. Puk

je nejoprávněnější stvoření z jemnohmotného světa, o jehož přítomnosti v mém pokoji vím. Často mám pocit, že za tím sešitým kousíčkem hadru s křídly z plastové folie se skrývá život. Na obraz jsem Puka namalovala jako živou bytost zapojenou s námi do diskuze, protože tak ho vnímám, jako živého tvora schopného komunikovat.

V pozadí, v oblaku páry z kotlíku plného jídla, je možné vidět dalšího člena *Kobunity*, Martina. Ten, s láskou oslovován Macek, právě ujídá z připravované večeře.

2.2.6 Místo konání

Místo, na kterém se nacházíme, mělo být původně provizorním lesním obydlím. To ale nedávalo příliš smysl, protože dýchánky se ve skutečnosti konají vždy u Jacoba doma. A jelikož je na obraze mořanem, napadla mě verze s obydlím v jeskyni za vodopádem. Nakonec je místo, které na obraze vzniklo, něčím mezi oběma návrhy. Divák si prostředí může vyložit jakkoliv, doufám ale, že vždy to bude útulná představa.

Reálnou možnost bytí mořana na jakémkoliv místě zajišťuje sprcha s vývodem vytvořeným z obrovské mušle. Ta Jacobovina obraze neustále kropí ploutev vodou, a tím se stává i představa že se namalovaná kobunitní slezina koná na souši naprosto přijatelnou. Prostředí obsahuje také spoustu dekorací, jelikož Jacobův domov realitě, kterou obýváme všichni, je plný ozdob a předmětů dokreslujících atmosféru, z nichž některé portrétovaný pravidelně mění s ročním obdobím nebo blížícím se svátkem. Často krát tedy tyto předměty mají také jistý účel. Například krystaly jsou v interiéru jeho pokoje zastoupeny stejně hojně, jako jsem je zaznamenala na obraze. Mušle a hvězdice jsou přirozenou součástí mořanského obydlí.

2.3 Barbara – Jednorožec s přikouzleným druhým rohem

Barbara je má o dva roky mladší sestra, za kterou jsem velmi vděčná. Je mou přítelkyní, která je vždy o malinko rozumnější a dospělejší než já. Vždy mě umí vrátit na zem, když si se svými vzdušnými zámky sama nevím rady a to je jedna z mnoha věcí, za které bych jí ráda poděkovala.

2.3.1 *Sladkost a jednorožec*

Způsob ztvárnění toho obrazu parafrázuje sestřino pojetí sebe sama. Obraz s mojí sestrou Barbarou, má nejjemnější barvy ze všech. Růžové mraky jako z cukrové vaty, podprsenka/houpačka připomínající polevu na pouťovém perníku a tyrkysový kouř z cigarety, který by se dal přimalovat i k výparům z komínů továrny na čokoládu Willyho Wonky. Sladkost je parafrází z mého světa na její vkus v oblékání i na jiné její způsoby sebe prezentace. Ve skutečnosti se Barbara obléká nejvíce do černé a šedé, sukně nosí jedině krátké a její um ve formování obličejových svalů do svůdných poloh je obdivuhodný. Všim čím se dá, s praxí získanou přirozeností, podtrhuje svoji fyzickou krásu. Naprosto s ní rezonuje slovo sexy.

Připomíná mi Posledního jednorožce z pohádky. Toho ulovila čarodějnice a vystavovala ho v kleci. Protože jeho pravý roh nemohl vidět žádný smrtelník, přikouzila mu druhý, který mohl zít kdokoliv. Ten, kdo byl schopen jednorožce poznat, viděl dva rohy. Ten pravý a ten falešný. Bára mi připadá jako jednorožec, který jako obranný manévr ukazuje světu jen krásu ale svou křehkost, neobvyklou čistotu duše a úžasně srdečnou povahu už maskuje za roh, který si sám přičarovává prvoplánovými symboly sexappealu dnešní doby. Ve skutečnosti jsou tyto její maskované vlastnosti tou nejzásadnější esencí jejího půvabu, který prokukuje skrze její jiskřivé oči a tichounce zní za růžově nalíčenými rty. I bez rohu přeci jednorožec není kůň.

2.3.2 *Hra na královnu*

Na obraze jsem nás oblékla do oděvů hodných dam od dvora. Barbaře jsem udělala barokní šaty a paruku. Zvolila jsem pro ni barokní sloh, jelikož kladl ohromný důraz na vytvoření iluze. Má sestra o sobě často a ráda prohlašuje s hraným výrazem nadřazenosti, že je královna. Ve skutečnosti ale vůbec není povrchní ani povýšená. Paruka je pak příhodná také proto, že jejím ateliérem je kadeřnický salón. Barbara je více než výborná kadeřnice a nejlépe ze všeho jí jdou různé extravagantní účesy. Sama však nosí rozpuštěné dlouhé vlasy. To je důvod, proč jsem jí udělala celkem jednoduchou paruku. Ozdobila jsem ji jen jahodami v čokoládě, které mají připomínat

korunu a zároveň odkazují na její požitkářskou povahu, přičemž největším požitkem je pohodlí v měkounké dece s vlastnoručně vystřiženými dírami na prostrčení rukou, vědomí že její princ má vše a ona nemá žádné povinnosti, snad kromě kliknutí na tlačítko televizního ovladače a hlazení vrnicí kočky s lidskou tváří, Marušky. Neznamená to však, že příležitostně neumí dostát dojmu, který vyvolává její vzhled, divoké femme fatal. Ačkoliv toto není vlastnost, kterou by svým chováním dávala často najevo, musel by být člověk z kamene, aby necítil, že ji v sobě má. Dalo by se říci, že mé sestře zkrátka náleží z pozitivní palety vlastností vše v okouzující míře. Ona o tom ale přes svoji skutečnou skromnost doopravdy neví.

Výraz, který jsem Barbaře na obraze přisoudila, je ten, který zdobí téměř každou její selfie fotografii. Možná ho částečně myslí vážně, především je to ale obrana, kterou od sebe odhání nechtěný zájem. Povýšený výraz má odradit slabé nápadníky toužící po jejím těle. Protože ona je mnohem víc. Zlaté kulaté náušnice naznačují její lehce černošskou povahu.

2.3.3 Kdo věsí spodní prádlo na strom?

A konečně podprsenka, která je na obraze naší pohodlnou, push-up houpačkou. Po přečtení předchozího textu je již možná jasné, že symbolizuje, že jsme sestry. Košíčky této fiktivní podprsenky náleží naší mamince. Znázorňují, že mě i Báru na počátku živila stejná prsa a že dodnes se obrazně hřejeme na matčině hrudi. Čerpáme z jejích rad a jsme vděčné za vše, co pro nás dělá, i když se to někdy zprvu zdá jako trest více nežli dar z lásky, kterým její skutky vůči nám jsou bezvýhradně vždy. Stejně, jako se ona může nyní kdykoliv s čímkoliv obrátit na nás. Tímto se portrét Barbary stává poděkováním i naší mamince, z ještě obsáhlejší perspektivy i tatínkovi a vůbec, celé naší rodině.

2.3.4 To je vtip?

Ačkoliv je obraz na první pohled snový, na druhý by měl být vtipný ve svých kontrastech. Těmi je kombinace baroka, cigarety a podprsenky, růžových mraků, snové

atmosféry a pohledů sestry nebo její kočky. Chtěla jsem tím přiblížit specifický humor, který k ní patří. Ona je vážně vtipná.

2.3.5 Kočka s lidskou tváří

Poslední, co zbývá popsat na tomto portrétu je rezaté stvoření na stromě. Je to Bářina kočka Maruška. Původně byla považována za kocoura, nyní je kočkou a já myslím, že směřuje k tomu stát se člověkem. Lehce děsivý lidský obličej jsem jí nenamalovala jen náhodou. Barbara se ke své kočce chová jako k člověku, jako by Maruška byla jejím lidským dítětem. Tento přístup má na zvíře evidentně velký vliv. Kromě přehnaně inteligentního chování na kočku, o Maruščině lidskosti začíná svědčit i její tvář. Barbara mi pro tento obraz nebyla schopná poslat jedinou fotku, na které by její kočka byla roztomilá, taková fotografie totiž neexistuje.

2.4 Richard – Probuzení do snu

Richard je ten, kdo se mnou vstává i usíná.

2.4.1 Inspirace

Když Orfeus hrál nebo zpíval, lidé ani nedýchali. Ale kdyby jen lidé! Kouzlo jeho písně přilákalo i ptáky a zvířata. Jestřáb přestal pronásledovat holubici, zkrotly dravé šelmy a také ryby ve vodě pluly blíž k místu, odkud zazníval kouzelný Orfeův hlas. Často se pastýřům rozprchla stáda i se psy a pospíchala za Orfeem. Šly za ním i květiny, keře a stromy, šly tam, kde Orfeus hrál, skláněly se k němu a poslouchaly. Při té čarovné písni se i řeky zastavovaly, kameny se samy uhýbaly z cesty a skály putovaly za Orfeem. Celé háje a lesy opouštěly svou rodnou půdu, stavěly se kolem Orfea a mnohdy se ani nevracely na svá dřívější místa. Ne, neuměl nikdo na světě krásněji hrát než Orfeus.

Kdo by se tedy divil, že jeho píseň okouzlovala i víly ve vodách, v horách a v lesích. Nejkrásnější mezi vodními vílami se jmenovala Eurydiké. I ta připlula ke břehu, když jednou zaslechla Orfeův hlas. Vystoupila z vody, přiblížila se k Orfeovi

a již se od něho nehnula. Jeho umění jí učarovalo. S jakým úžasem mu visela na rtech a sledovala jeho prsty na strunách lry!

Eurydičino okouzlené srdce vzplálo k Orfeovi nejhlubší láskou a stejně tak miloval i Orfeus Eurydiku. Zpíval a hrál o štěstí jejich vzájemné lásky. S jejím jménem na rtech usínal, s jejím jménem na rtech se probouzel.²

Tyto řádky jsou úvodními v báji o Orfeovi a Euridike. Byly mou první inspirací pro Richardův portrét. Popis Orfeovi hudby mi totiž zněl jako shodný s tím, jak vnímám, když Richard hraje na kytaru a zpívá své písně. Jeho specialitou je, že se do veškerého umění, které vytváří, dokáže naprosto ponořit. Tím se i jeho hudba stává více a více omamnou. Čím hlouběji on při hře upadá do nirvány, tím více mě unáší sebou.

Proto mi bylo po přečtení těchto řádků jasné, v jaké situaci nás namalují. Za Richardovou hudbou mělo přicházet vše a nás jsem chtěla odít v antickém stylu. Po delším uvažování jsem došla k tomu, že se chci více inspirovat Richardem samotným, než cizím příběhem.

2.4.2 A co báje o Richardovi?

Na jeho portrétu mi připadalo důležité zachytit pohádkovou atmosféru, takovou, kterou umí vykouzlit jedině on. Chtěla jsem zachytit také city, které k sobě chováme. Když jsem nad tím pro tento obraz přemýšlela, přišla jsem si jako archeolog, uvězněný v čase. Jako by Richard byl v dávné minulosti i v přítomnosti, mám ho před sebou, vše co potřebuji k rozluštění, tu mám, ale ačkoliv alespoň částečně sama záhadě rozumím, nemám prostředky, jak bych své poznání předala. Když se pokouším rozluštit co cítím a přeložit to do barev a tvarů, nechtěně cupuji jiskřičky citů, které se snažím uchopit. Jako když si zkoušíte vzpomenout na sen. Když jste v tom moc urputní, sotva to postřehnete a už si domýšlíte souvislosti, ty ale v tom snu nejsou. Stejně je to s tímto

---

²MERTLÍK, Rudolf. *Starověké báje a pověsti*. Vyd. 4., V Argu 1. Praha: Argo, 2014. ISBN 978-80-257-1087-6.

portrétem. Nemám pro něj barvu, ani tah, který by vystihoval, jak se s Richardem cítím. Každá barva je jen pojítkem, mezerou mezi slovy, skutečný obsah je skryt jen v mé touze ho zachytit. Brzy mi došlo, že to, co nás pojí nelze pojmenovávat ani demonstrovat materiálními detaily, jako na jiných obrazech. Richard sám je pro mě navíc stále opředený tajemstvím, jsem si jistá, že jeho vnitřní svět je mnohem rozsáhlejší, než kam mohu dohlédnout.

I když byl obraz již téměř hotový, stále mě pronásledoval pocit, že tvorba tohoto díla nikdy neskončí. Ať už jsem na obraz přimalovala cokoli, nikdy jsem si nepřipadala blíž dokončení tohoto portrétu. A tak jsem malovala, a malovala, dokud mi nedošlo, že obraz je již dávno hotový. Zjistila jsem totiž, že mé city k Richardovi se nedají zachytit na sololitovou desku takové, jaké jsou. Jsou příliš opravdové, současné a živé, i na to abych se mohla štětcí a tvarem jen přiblížit skutečnosti. Když jsem obraz začala chápat jako žánrovou malbu z našeho společného života a ne jako absolutní výpověď, došla jsem klidu v duši a obraz dokončila.

Spousta prvků, které jsem při hledání komplexnosti díla na desku namalovala, je zároveň skrytou skládačkou, jejíž rozluštění ale neznám ani já. Každý detail měl navazovat na jiný, ačkoliv se zároveň všechny týkají Richarda. Všechny aspekty obrazu měly být nápovědami k složení příběhu, který by se mohl vynořit v Richardově hlavě při pohledu na jeho portrét. To je totiž jedna ze spousty Richardových okouzlujících schopností, vymýšlení a vyprávění příběhů. Jeho hlas, výběr slov, míst, zápletek i postav je velmi specifický a přivádí mě do světa, který je úplně jiný než všechny, které jsem poznala doposud.

2.4.3 *Sny a hudba, která je vidět*

Uvědomění tohoto faktu mě přivedlo na myšlenku vytvořit viditelné cestičky, kterými z Richardovy kytary bude vystupovat to, co předává a co má obvykle tvar pouze za zavřenými víčky. Na obraze se pomalu mění realita tam, kam se již v proudech dostala jeho hudba. Ačkoliv tím nechci říct, že by k Richardovi nepatřilo prostředí, které je na obraze tím skutečnějším. Richardovi sny jsou o to krásnější, že neodmítají ani realitu. Richard si váží života a miluje přírodu takovou, jaká je. Například strom,

o který jsme opření, je za hudební vlnou bílý a břechťan na něm se proměnil v motýly. Stromy mají ve větvích místo listů mandaly připomínající lapače snů. Nejvíce je však lapačem inspirováno Slunce nad našimi hlavami. Namalovala jsem ho tímto způsobem, protože Richard měl, v době kdy jsem obraz malovala, velké zalíbení ve vyrábění lapačů snů s lístky břechťanu a s přírodními peříčky. Na obraze jsem každý prvek z jeho tvorby zasadila do jiné reality, čímž jsem je teoreticky sjednotila. K Richardovi patří sny v jakékoliv formě. Je největším bohémem a snílkem, kterého znám. To jsou ostatně vlastnosti, které jsem chtěla zachytit také v jeho výrazu ve tváři. Pták na obloze zase znázorňuje jeho svobodomyslnost. Mraky představují lehounké nadýchané iluse, které se Richardovi tak lehce vytvářejí.

To, jak jeho představy dokážou být hluboké a opravdové, jsem chtěla dokázat proudem vody, který vychází z jeho kytary a který mu chladí nohy ve studánce stejně reálné, jako nevyzpíváný vítr čechrající naše vlasy. Pod vodou leží také kameny, do kterých jsou vyryté runy. Jejich významy jsou den, slunce, ochrana, sen, tis a potřeba. Tyto runy mají, mimo jiné, připomínat Richardovu lásku k Norsku.

Krajina, ve které se nachází, je jeho rodným krajem. Richard pochází z Jeseníků, kde jsou všude tolik výrazné kopce, které má rád. Les na levé straně obrazu je součástí Richardova portrétu, bez které by to snad ani nebyl on. Stejně podstatné jsou hvězdy. Tyto dva motivy jsem dala záměrně k sobě. Na obraze navazují jehličnaté stromy na noční oblohu, vycházející z Richardovy kytary. V místě, kde by pokračovala špička stromu je vzletající hvězda. Může být parafrází na strom, který od semínka míří stále vzhůru. To celé znázorňuje náš vztah, který je každým dnem opravdovější a krásnější.

2.5 Jan – První láska

Tento portrét je asi nejvíce ze všech poděkováním. Člověk, který je na něm namalován je, aniž by to byla jeho vůle, strůjcem ohromných změn v mém životě. Změn pouze k lepšímu, změn, které se staly poznáním, pokrokem, pravdou.

2.5.1 Úplně jiné struny

Zářící postava na obraze je Jan. Má první láska. Než jsem ho poznala, nazývala jsem tím velkým slovem sympatie a vzájemné zalíbení, ze kterých poté vznikali mé vztahy. To mi dnes připadá absurdně nedostačující jako důvod pro tak obsáhlé sdílení, jaké náleží k partnerství.

To co jsem pocítila k osobě na tomto portrétu, je zázračné v tom, že to zahrálo na úplně jiné struny, než jakýkoliv cit, který jsem kdy cítila k někomu jinému předtím. Donutilo mě to dívat se do sebe. Skrze pravou lásku se člověk poznává a odhazuje veškeré masky, o kterých ani nevěděl, že je měl. Byla jsem šťastná z toho co se ve mě odehrávalo, i přes to, že se věci neměli tak, jak jsem si přála. Naopak jsem se učila si nic nepřát a už vůbec ne od člověka, kterého ctím takového, jaký je. Začala jsem si mnohem více vážit sebe sama a mít se ráda, za to, co jsem zjistila, že dokážu cítit a předávat. Byla jsem plná nových dojmů a vědomostí, které mi ale nikdo neříkal ani jsem je nikde nepřečetla. Vycházely ze mne samotné skrze cit, který ve mě vzbudil portrétovaný. Těmito slovy osvětluji, proč mi na obraze dotyčný otevírá oči a s nimi se samo uvolňuje vše, co doposud nebylo poznáno v mém srdci. Proto jsem namalovala žluté světlo vycházející z mého hrudníku. Ruce přes něj přeložené mají značit spíše zkoumání oné srdeční krajiny vycházející na povrch než její zadržování. Nic takového jsem totiž nedělala.

2.5.2 Océán medúz

To znázorňují i medusy nad námi. Záměrně jsem si vybrala nežahavý druh. Na obraze nejsou ty z jezera na ostrově Kakaban u Kalimantanu, které mě inspirovali, ale jiný, také nežahavý druh. Jako vzor jsem použila měsíční medusy, i těm jsem ale z estetických důvodů přikreslila delší ramena, která sice bývají žahavá, na mém obraze je ale považujeme za neškodná tak, jako jsou okrajová chapadélka. Zmíněné jezero medúz je slavné tím, že v pravidelný čas se v něm narodí neuvěřitelné množství nežahavých medúzek. Lidé se tam chodí potápět. Připadá mi to nádherné mimo jiné v tom, že medusy jsou obvykle vražedně nebezpečné a není běžné mezi ně skákat.

Jezero medúz mi připomíná mé tehdejší pocity. Jako kdybych svou upřímností a odhalováním úplné pravdy, beze strachu z následku či pochybností o správnosti svého jednání, skákala do oceánu plného medúz, o kterých jsem nemohla vědět, že nejsou nebezpečné. Věřím, že s opravdu čistým záměrem se nestane nic zlého. Ty medusy mě nepožahaly.

2.5.3 Dřevo a oheň

Bílý kruh nad námi je Slunce. Má znázorňovat, že i v hlubinách bude stále dostatek světla, pokud v sobě máte lásku. A dle mého poznání opravdové lásky dojdete k tomu, že k ní druhého člověka nutně nepotřebujete, pokud jí cítíte, je totiž především ve vás. Jan byl pro mě škrťátko. Mohla jsem se o něj jako sirka zažehnout. Pro mě byl tím člověkem, díky kterému jsem našla schopnost svítit, snad i jiným, ale především sama sobě.³

Obrácené stromy jsou symbolem pro vyvrácené kořeny schémat, jak by měl vypadat vztah, láska, či jaká bych měla být já, kterými jsem se před naším setkáním nechávala prorůstat.

2.6 Tomáš – Namaluj mě jako ty francouzské dívky

Tento obraz je mým několikatým dílem, jehož hlavní postavou je můj dědeček. Samozřejmě u něj, jako nikdy, nechybí jeho kočka Zorka.

2.6.1 Inspirace v Titaniku

Snad každý zná film Titanic a jeho romantickou scénu, kdy Jack portrétuje nahou Rose ležící na pohovce. Jack je nervózní a Rose sebejistá. Tyto role na mém obraze nejsou. Svému dědečkovi jsem udělala stejný nadnesený a klidný úsměv, který by měl, ať by před ním ležel kdokoliv. Protože, jak se vždy shodujeme se sestrou, „Náš dědeček se nikdy nediví.“. Tato věta se dá rozšířit na jakékoliv dědečkem

---

³MURAKAMI, Haruki. *Norské dřevo*. Vyd. 3. Překlad Tomáš Jurkovič. V Praze: Odeon, 2009. Světová knihovna (Odeon). ISBN 978-80-207-1302-5.

neprojevené emoce nad jakoukoli situací. Ačkoliv na obraze byl náš dědeček právě nachytán, jak portrétuje svou kočku v takovéto poloze, zachovává chladnou hlavu.

Obraz je inspirován nejen Titanikem, ale také vlastní minulostí mého děda. V mládí častokrát fotografoval nebo maloval akty. Vzhledem k tomu, jak dědeček dnes tyto své zážitky popisuje, tuším, že je reálná možnost, že jsem jeho výraz vystihla dokonale. Jen mu na obraze obličej lemují vrásky, které ale jakoby mizely při předávání vzpomínek stejně, jako mizí propast času, která vede od vyprávěných chvil do dnes.

Obraz jsem zasadila do prostředí dědečkova ateliéru. Je to malá místnost v jeho bytě, kam skrze velká okna prochází nejvíce světla. Já jsem ovšem na obraze zachytila situaci, kdy dědeček tvoří v noci, či při pozdním zimním odpoledni. Chtěla jsem zachytit příjemné osvětlení a soukromou atmosféru. Můj dědeček má rád své soukromí, klid a stereotyp. Tyto faktory z návštěv u něj tvoří, i přes jeho mírně rýpavou povahu, chvíle, kdy se cítíte útulně a schovaný, jako v noře u nějakého starého jezevce a jeho společnice, černé kočky.

2.6.2 *Obraz v obraze*

Techniku jsem použila v drobných detailech jinou, než na většině ostatních obrazů. Osvětlený prostor je zřetelně odlišen žlutou barvou, naštěstí světlo vychází z lampičky v rohu a ozařuje téměř celý ateliér, takže si dílo zachovává hřejivou barevnost téměř po celé ploše.

Chtěla jsem na portrétu mého dědečka pojmout pozadí nějakým specifickým způsobem. Můj dědeček totiž maluje hodně krajiny a zátiší, a tyto náměty jsou v mé tvorbě obvykle pozadím. Chtěla jsem je tedy zachytit méně realisticky, jakoby pozadí na tomto portrétu bylo obraz v obraze. To co mým obrazům lehce ubírá na reálnosti je práce s plasticitou. Východiskem tedy samozřejmě bylo na pozadí ještě zvýraznit obrysovou linku. Některé předměty jsem udělala záměrně až průhledné. Kromě mé myšlenky toto zobrazení utvrzuje také dokreslující úlohu těchto předmětů. Inspirací mi v tomto neobvyklém zobrazování prostoru byly také filmy *Píseň moře* a *Brendon a tajemství Kellsu* od režiséra Tomma Moorea. Zmíněné zprůhledněné předměty jsou dědečkovi autentické obrazy, poličky s napnutými plátny a lampa. Můj autoportrét jsem

na tomto díle zasadila do jednoho z pláten ve spodním pravém rohu obrazu. Ve velké míře jsem na dědečkově portrétu začala užívat linie v bílé barvě. Tento způsob tvorby se mi velmi zalíbil.

Barevnost jsem chtěla co nejvíce omezit, původně jsem použila jen hnědou, žlutou a bílou. V úplném závěru jsem se odvážila doplnit barevné spektrum obrazu o červenou a zelenou barvu. Byl to správný krok. Obraz tyto barvy oživily a naprosto změnil atmosféru. Finální verze, dle mého názoru působí velmi příjemně.

2.7 Gumdal Klič – Univerzální víla

Tento obraz je jediný, který nezobrazuje žádnou konkrétní osobu. Jméno Gumdal Klič dávám již spoustu let každé víle, kterou namaluji a kterou si také oblíbím.

*Sešla jsem z vršku a nedbala,
Kterou z těch pěšin se vychází,
Když závan opojně sychravý
Probudil v mé duši extázi.*⁴

Gumdal Klič je ztělesněním všech vílích přítelkyň, které kdy vytančily z hrotů mých tužek a per, a to ačkoliv zvolený motiv na obraze není zrovna univerzálním znázorněním víly, ani takové jak ji vnímám já. O to více ale portrét, z této Gumdal Klič, vytváří reálnou unikátní osobnost. Na obraze sedí zlatá vílka rozkročená na panáčkově Kenovi, zapomenutém ve vysoké trávě. Obraz má tedy erotický obsah, nikoliv však prvoplánově. Obraz nemá vypadat jako scéna z filmu pro dospělé, mnohem blíže je výjevům z nepopíratelné, avšak tabuizované dětské sexuální fantazie. Sama se cítím poněkud zvláštně, když otevírám toto téma, ačkoliv si myslím, že to není na místě.

---

⁴BLACK, Holly. *Daň peklu*. Vyd. 1. V Praze: Knižní klub, 2007. ISBN 978-80-242-1942-4.

Především proto, že ač mluvím obecně o dětech, vzpomínám při tom na své vlastní dětské smýšlení, ze kterého tvorba tohoto obrazu z velké části vychází. Možná právě proto, jak brzo jsem začala uvažovat v sexuální rovině, je i mé dnešní cítění této oblasti lidského bytí prolnuto jakousi magičností, nesmírnou krásou a tajemnem, což zůstává aktuálním a podstatným aspektem i přes fyzickou zmapovanost.

2.7.1 Kenovo “tajemství“

Panáček Ken by mohl na obraze znázorňovat velmi naturalisticky první představy partnerství a lásky.

Jak každý ví, panáček Ken nemá přirození – není ani kompletním obrazem toho, co má zobrazovat, muže. Je tím, co dospělí lidé uznali za vhodné dětem představit, může se to zdát jako maličkost, detail, ale v mých očích Kena velice degradoval. Nepřipadají mi vtipní eunuchové, ale faleš. Ken má dokonalé tělo, rádoby okouzující výraz ve tváři, má být ideálem, vysněným budoucím partnerem. To je ohromný kontrast. Proto si myslím, že spíš než to, že by víla byla, byť samozřejmě jen platonicky, do Kena zamilovaná, si na něj jen z legrace sedla. Vnímá ho jako hračku, a nedokáže ho vnímat jako hračku sexuální. Ken je vtip, chybí mu opravdovost. Je moderní parafrází na znázorňování faraónů před Achnatonem, kde ale měla uniformita a impozantnost jiný význam, Kenovi chybí obsah a posvátnost.

Víla na obraze znázorňuje lidskost více, než, zdánlivě živému člověku podobnější, panáček Ken. Víla znázorňuje dětskou hravost, nebojácnost, sebevědomí, schopnost mít vlastní názor a prohlédnout fikci. Jde o fantazírování a hru. Snění o budoucnosti, „až budu dospělá“. Kterou ale dítě ve své současnosti nechce uskutečnit. V podstatě tedy naopak vílu znázorňuje jako dítě, které je přeci i přes tyto aktivity nevinné. Skřítci, rusalky, dryády a ani plivnice nejsou přeci andělé.

Počasí je sychravé, a krajina má být také úplně asexuální. Nic víc než samotná víla a nahý panáček Ken nemá ani trochu připomínat jakoukoliv erotiku. Naopak, vše ostatní by ji mělo zadržet a odvést od ní pozornost.

Nepatrný vtip, kterým jsem zde namalovala, je houpací koník, stejně tak ponechán v houští. Naznačuje totiž, že víla měla na výběr, jakou hračku si osedlá.

2.7.2 *Kde jsem já?*

V pozadí je dům a k němu mířící dívka ve žluté pláštěnce se dvěma drdoly. Ta dívka znázorňuje mou osobu, i přes to, že jediné, co mi z obrazu kdy náleželo, jsou dva mopsi, černý a béžový, loudající se se mnou k dřevěnému obydlí. Tento portrét nevytváří žádný rozpor v tomto souboru obrazů, naopak mi připadá jako zajímavá součást celku, který mi i bez tohoto díla připadá různorodý.

3 Závěr

V závěru bych chtěla říci, že při psaní teoretické části práce jsem si uvědomila, jak odvážné bylo, vybrat si takto osobní téma. Nastaly chvíle, při kterých jsem se cítila neuctivě a nevděčně k vlastním cenným zážitkům a zkušenostem. Svým způsobem předkládám komisi k hodnocení samu sebe. Doposud se mi ale nestalo, že by něco v konečném důsledku nebylo správně. A proto i teď věřím, že mi tato situace bude obohacujícím.

Ráda bych ale také řekla, že jsem velmi spokojená s obrazy, které díky této práci vznikly. Cení si svých osobitých vyjadřovacích schopností, svého citu po barvu i svých neobvyklých nápadů. Účel mé bakalářské práce, kterým bylo poděkování portrétovaným, jsem také splnila.

Děkuji, že jsem díky této práci mohla objevit, co jsem netušila, že dokážu.

Resume

In conclusion, I would like to say that when I write this theoretical part, I realize how daring it was, choose so much personal theme. There was a moment in which I felt disrespectful and ungrateful to mine own valuable experiences. In a way, I put forward myself for evaluation to the committee. Until now it did not happened, something that would ultimately not be right. And so even now, I believe this situation will be a valuable lesson.

I would also say that I am very happy with images that thanks to this work arose. I appreciate my distinctive means of expression and my abilities, mine feelings after his magical colors and ideas.

Thank you that I could work through this to find out what I did not know that I can.

4 Seznam použitých zdrojů

1. BLACK, Holly. *Daň peklu*. Vyd. 1. V Praze: Knižní klub, 2007. ISBN 978-80-242-1942-4.
2. MERTLÍK, Rudolf. *Starověké báje a pověsti*. Vyd. 4., V Argu 1. Praha: Argo, 2014. ISBN 978-80-257-1087-6.
3. Mýty a skutečnost. [online]. 2013. Copyright Pavel Matušinský. [cit. 2016-06-07]. Dostupné z: <http://www.myty.cz/view.php?cisloclanku=2013010003>.
4. MURAKAMI, Haruki. *Norské dřevo*. Vyd. 3. Překlad Tomáš Jurkovič. V Praze: Odeon, 2009. Světová knihovna (Odeon). ISBN 978-80-207-1302-5.

5 Klíčová slova

malba

portrét

detail

surrealismus

ilustrace

vztahy

city

Keywords

painting

portrait

detail

surrealism

Illustration

relation ships

feelings

6 Obrazová příloha

1. Lenka - Sfynga
2. Jacob – Kobunitní slezina
3. Barbara – Jednorožec s přičarovaným druhýmrohem
4. Richard – Probuzení do snu
5. Jan – První láska
6. Tomáš – Namaluj mě jako ty francouzské dívky
7. Gumdal Klíč – Univerzální víla

1. Lenka - Sfynga

2. Jacob – Kobunitní slezina

3. Barbara – Jednorožec s přičarováním druhým rohem

4. Richard – Probuzení do snu

5. Jan – Cesta ze stínu

6. Tomáš – Namaluj mě jako ty francouzské dívky

7. Gumdal Klič – Univerzální víla

